

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/94/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6823010030
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Novák, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6823010030.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Nováka, LL.M a sudcov JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. a JUDr. Adriány Považanovej v trestnej veci obžalovaných 1/ A. B., C. D. a spol., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3, písm. b) Trestného zákona, na verejnom zasadnutí konanom dňa 21. novembra 2023 o odvolaní obžalovaných 1/ A. B., C. D., 2/ D. B. a prokurátora Okresnej prokuratúry Revúca, proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota pracovisko Revúca, sp. zn. RA-2T/10/2023 zo dňa 22.05.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaných 1/ A. B., C. D., 2/ D. B. a okresného prokurátora z a m i e t a.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota pracovisko Revúca, sp. zn. RA-2T/10/2023 zo dňa 22.05.2023 boli obžalovaní 1/ A. B., C. D., 2/ D. B. uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3, písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

v období od 09.08.2008 do 09.11.2020 v obci A. E. - F., v meste Jelšava a inde si neplnili zákonnú povinnosť sústavne a dôsledne sa starať o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin svojho maloletého dieťaťa G., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, ktorá im vyplývala priamo z ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a) zákona o rodine, pričom maloletá sa narodila v 30. týždni tehotnosti s pôrodnou hmotnosťou približne 1000 gramov a dĺžkou 32 cm ako extrémne nezrelý novorodenec a v období od 09.08.2008 nedostatočne vyživovali a nedostatočne zaopatrovali svoju maloletú dcéru D.T. a to tak, že jej nezabezpečili po prepustení z hospitalizácie na novorodeneckom pracovisku kontrolu na neurologickom vyšetrení s USG vyšetrením centrálnej nervovej sústavy a následnú neurologickú liečbu spočívajúcu v sledovaní dieťaťa v neurologickej ambulancii podľa odporúčenia neurológa, podávaní pravidelnej liečby, ktorú odporučil neurológ, a čo najskôr začať s rehabilitáciou maloletej, nezabezpečili jej dostatočnú hygienu pri príprave stravy, nechránili dostatočne maloletú pred osobami s rôznymi vírusovými, bakteriálnymi, parazitovými a plesňovými infekciami, čím došlo u maloletej k progresii neurologického postihnutia so všetkými zdravotnými komplikáciami s výrazne nepriaznivým vývinom zdravotného stavu maloletej, nebola zahájená komplexná , liečba infantilnej cerebálnejparézy maloletej v domácom prostredí, následkom čoho vývin zdravotného stavu maloletej bol nepriaznivý, došlo k rozvoju spastickejkvadruparézy v rámci neliečenej detskej mozgovej obrny, zo strany rodičov došlo k odmietnutiu rehabilitácie, čo ohrozilo fyzický a psychický vývin maloletej s následkom rozvoja beznádejného zdravotného stavu pri ťažkom neurologickom postihnutí maloletej, hoci 09.08.2008 po celý jej nasledujúci život jej podávali kvalitatívne nedostatočnú výživu v nedostatočných dávkach, následkom čoho maloletá trpela hypotrofiou 3. stupňa až kachexiou, opakovane proteínovo - energetickou malnutríciou a chudokrvnosťou rôzneho stupňa, zanedbali výživu a liečbu chudokrvnosti maloletej, nechránili maloletú pred rôznymi infekciami, následkom čoho bola maloleté chorá, vyžadovala ambulatnú liečbu a opakovane hospitalizovaná pre rôzne infekcie

dýchacích ciest, sepsu, toxoplazmózu, hnačky, po ambulantnej liečbe a po hospitalizácii s maloletou nechodili na kontrolné vyšetrenia, nechodili na odporučené odborné vyšetrenia, následkom čoho bol zdravotný stav opakovane výrazne zhoršený a veľmi nepriaznivý, nešli s maloletou na vyšetrenie do detskej ambulancie po zistení deformity v oblasti panvy a deformít v oblasti stehien, kde by bolo zistené, že sa jedná o extrémne bolestivé vyklbenie bedrových kĺbov a zlomeniny stehnových kostí maloletej nepodávali lieky na tlmenie bolesti, nechali maloletú trpieť v extrémnych bolestiach, nepodávali maloletej pravidelne doplnky výživy, ktoré maloletej predpisovali ošetrojúci lekári pre ťažkú kachexiu, doplnky výživy maloletej podávali sporadicky s rôzne dlhými prestávkami, následkom čoho hmotnosť maloletej stagnovala, občas stúpala, následne klesla, čo nepriaznivo ovplyvnilo vývin zdravotného stavu maloletej, na vyšetrenia do detskej ambulancie s maloletou chodili sporadicky, a to v prípadoch, keď bola maloletá chorá a vyžadovala liečbu, matka opakovane odmietla navrhovanú hospitalizáciu maloletej bez uvedenia dôvodu, nedodržiavali potrebné očkovania maloletej, maloletá nebola očkovaná od svojho 2. roku života, pričom mala byť očkovaná ešte 5 x a to v 2., 3., 6., 11., a 13. roku svojho života, nedodržiavali preventívne prehliadky v zákonom určených termínoch, nepoložovali maloletú, neošetrovali kožu maloletej, následkom čoho došlo k rozvoju dekubitov rôzneho stupňa a infekcii kože v miestach dekubitov, odkiaľ sa infekcia rozšírila do celého organizmu maloletej, zanedbali starostlivosť o zavedenú gastrostómiu, nechodili s maloletou na odporučené gastroenterologické vyšetrenia a výmenu gastrostomickej sondy, následkom čoho bol vývin zdravotného stavu maloletej nepriaznivý, hmotnosť maloletej klesala alebo stagnovala.

Za to boli obžalovaní 1/ A. B. a 2/ D. B. odsúdení podľa § 207 ods.3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona, obaja k trestu odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona im okresný súd výkon trestu odňatia slobody podmienične odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona im určil skúšobnú dobu v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov.

Proti tomuto rozsudku po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní podali odvolania okresný prokurátor a obaja obžalovaní, ktoré dodatočne písomne odôvodnili

Okresný prokurátor v písomnom odôvodnení zo dňa 18.8.2023 uviedol, že odvolanie podáva proti výroku o vine a treste. Uviedol, že s právnym názorom okresného súdu, ktorý je vyjadrený v odôvodnení napadnutého rozsudku, nemôže súhlasiť. Má za to, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že obžalovaní si neplnili zákonnú povinnosť sústavne a dôsledne sa starať o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin svojho maloletého dieťaťa D.T., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, nedostatočne vyživovali, zaopatrovali, nezabezpečili po prepustení z hospitalizácie na novorodeneckom pracovisku kontrolu na neurologickom vyšetrení s USG vyšetrením centrálnej nervovej sústavy a následnú neurologickú liečbu, podávaní pravidelnej liečby, ktorú odporučil neurológ. Nezabezpečili jej dostatočnú hygienu pri príprave stravy, nechránili dostatočne maloletú pred osobami s rôznymi vírusovými, bakteriálnymi, parazitovými a plesňovými infekciami, v dôsledku čoho došlo u maloletej k progresii neurologického postihnutia s poukazom aj na nepriaznivý vývin zdravotného stavu maloletej, nebola zahájená komplexná liečba infantilnej cerebrálnej parézy. Došlo k rozvoju spastickej kvadruparézy v rámci neliečenej detskej mozgovej obrny. Odmietli rehabilitácie, čo ohrozilo fyzický a psychický vývin maloletej s následkom rozvoja beznádejného zdravotného stavu pri ťažkom neurologickom postihnutí. Od 09.08.2008 po celý jej nasledujúci život podávali maloletej kvalitatívne nedostatočnú výživu v nedostatočných dávkach, následkom čoho maloletá trpela hypotrofiou 3. stupňa až kachexiou, opakovane proteínovou - energetickou chudokrvnosťou. Maloletá vyžadovala ambulantnú liečbu, bola opakovane hospitalizovaná pre rôzne infekcie dýchacích ciest, sepsu, toxoplazmózu, hnačky, nechodili s ňou na kontrolné vyšetrenia, odporučené odborné vyšetrenia. Taktiež nešli do detskej ambulancie po zistení deformity v oblasti panvy a stehien, kde by bolo zistené, že sa jedná o extrémne bolestivé vyklbenie bedrových kĺbov a zlomeniny stehnových kostí, nepodávali maloletej lieky na tlmenie bolesti, nechali ju trpieť v extrémnych bolestiach, nepodávali jej pravidelne doplnky výživy, ktoré maloletej predpisoval ošetrojúci lekár pre ťažkú kachexiu, podávali jej ich len sporadicky s rôznymi dlhými prestávkami, následkom čoho hmotnosť maloletej stagnovala, občas stúpala, následne klesla. V prípadoch, keď maloletá bola chorá a vyžadovala liečbu, obžalovaná opakovane odmietla navrhovanú hospitalizáciu maloletej bez uvedenia dôvodu. Nedodržiavali potrebné očkovania maloletej od 2. roku jej života, nedodržiavali preventívne prehliadky. Nepoložovali maloletú, neošetrovali kožu maloletej, následkom čoho došlo k rozvoju dekubitov rôzneho stupňa a infekcii kože v miestach dekubitov, odkiaľ sa infekcia rozšírila do celého organizmu maloletej. Zanedbali starostlivosť o zavedenú

gastrostómiu, nechodili na odporúčané gastroenterologické vyšetrenia a výmenu gastrostómickej sondy, následkom čoho bol vývin zdravotného stavu maloletej nepriaznivý. Následne poukázal na znalecké posudky znalkyne MUDr. Moniky Rochovej, z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie pediatria a znalkyne MUDr. Renáty Szépeovej PhD., z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie pediatria, gastroenterológia. Vyslovil názor, že v danom prípade obžalovaní vedeli o zdravotnom stave ich dieťaťa, že vyžaduje zvýšenú osobnú starostlivosť s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, a napriek tomu, že obžalovaní mali vedomosť o tom, že takýmto svojím konaním môžu zhoršiť zdravotný stav dieťaťa a pre prípad, že sa tak stane, boli s tým minimálne uzrozumení. Možno konštatovať, že obžalovaní zakaždým museli rátať s tým, že v prípade opakovaného zhoršenia stavu dieťaťa, bude hospitalizované, kde mu pomôžu. Starostlivosť obžalovaných o maloleté dieťa bola nedostatočná, čo možno považovať za jednu z príčin celkového nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa trpiaceho na chudokrvnosť a celkovú podvýživu. Obžalovaní sa dopustili zločinu týrania na blízkej osobe - maloletom dieťaťi, ktoré bolo v ich starostlivosti fyzického utrpenia bezdôvodným odopieraním stravy, odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, hygieny, zdravotnej starostlivosti, výchovy a vzdelávania a taký čin spáchali závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas.

Záverom podaného odvolania uviedol, že súd na hlavnom pojednávaní nevyhodnotil správne vyššie uvedené dôkazy a vo veci nesprávne a nezákonne rozhodol. Konanie obžalovaných je podľa jeho názoru potrebné kvalifikovať ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Revúca v celom rozsahu zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaná A. B. odvolanie odôvodnila prostredníctvom svojho obhajcu. V písomnom odôvodnení odvolania poukázali, že prejednávanej trestnej veci bola pôvodne podaná prokurátorom Okresnej prokuratúry Revúca obžaloba na A. B. a D. B. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na skutkovom základe, ako bolo uvedené v podanej obžalobe. Na hlavných pojednávaniach bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, boli vypočutí všetci možní svedkovia, ako aj znalkyňa MUDr. Monika Rochová. Obžalovaná od začiatku trestného konania popierala spáchanie tohto skutku, tvrdila, že o maloleté dieťa G. sa riadna starala od jej narodenia. G. sa narodila postihnutá s detskou mozgovou obrnou, bola po celý svoj život ležiaca, nebola schopná komunikovať, vydávala len nezrozumiteľné zvuky. Čo sa týka zdravotnej starostlivosti o maloletú G., tak v prípade akéhokoľvek zdravotného problému, obžalovaná s dieťaťom navštevovala lekárov a riadila sa ich pokynmi. O tomto svedčí skutočnosť, že maloletá G. bola počas svojho života vo veľkej miere hospitalizovaná v zdravotníckych zariadeniach v Revúcej, Rimavskej Sobote, ako aj v Banskej Bystrici. Jednotlivé hospitalizácie sú podrobne rozpísané aj v znaleckom posudku znalkyne MUDr. Moniky Rochovej. Podľa obžaloby obžalovaná nezabezpečila maloletej G. dostatočnú výživu, čo vychádza zo skutočnosti, že maloletá mala upchatý Peg a teda podľa obžaloby nemohla riadne prijímať potravu. Túto skutočnosť vyvrátila jednak obžalovaná, a to aj nahratím videozáznamu, ktorý dôkaz bol vykonaný na hlavnom pojednávaní a z ktorého vyplýva, že maloletá G. bola schopná prijímať mixovanú potravu ústami, malou lyžičkou. Z hľadiska skutočnosti uvedenej v obžalobe a síce, že maloletá mala preležaniny obžalovaná uviedla, že preležaniny mala maloletá aj po prepustení z hospitalizácie a práve v domácou prostredí mala vytvorené lepšie podmienky na hojenie preležanín, ktoré vznikali zákonite z charakteru postihnutia maloletej G., keď zakúpila antidekubitný matrac, čo bolo preukázané aj výsluchmi svedkov. Poukázala, že v priebehu hlavných pojednávanií boli vypočutí jednak detskí obvodní lekári a to H. I. J. a H. K. L., ktorí najčastejšie prichádzali do styku s maloletou G., ktorí vypovedali v prospech obžalovanej. Obdobne v prospech obžalovanej svedčila aj H. K. E., odborná lekárka gastroenterologička pre maloleté deti. Aj ďalší svedkovia, a to jednak zamestnankyňa ÚPSVaR Revúca, ako aj ďalší svedkovia potvrdili, že matka sa vzorne starala o maloletú G., vykonávali u nej námatkové kontroly bez ohlásenia, pričom vždy pri týchto kontrolách zistili, že maloletá bola vždy čisto oblečená, čistá, v domácnosti bol poriadok, upratané a matka mala vždy k dispozícii zásoby špeciálnej potravy pre maloletú. Ostatní svedkovia a to jednak známi, rodinní príslušníci potvrdili takisto vzornú starostlivosť matky o maloletú. Poukázala, že v jej neprospech vypovedala iba znalkyňa H. C., ktorá v rámci svojej výpovedi pred súdom v podstate rozviedla znalecký posudok, ktorý pre potreby súdu vyhotovila. V tomto znaleckom posudku vychádzala znalkyňa striktnie z lekárskeho správ a nálezov, ktoré boli v zdravotnej dokumentácii maloletej G. od jej narodenia. Znalkyňa dávala za vinu matke aj nízku hmotnosť maloletej, pričom zo zdravotných záznamom, ktoré sú súčasťou súdneho spisu je zrejmé, že k úbytku hmotnosti dochádzalo u maloletej

aj počas hospitalizácii v zdravotníckych zariadeniach. Okrem iného matke dáva znalkyňa za vinu, že maloletá trpela častými chorobami dýchacích ciest, resp. respiračnými chorobami. Za vinu sa to dáva matke preto, že údajne nezabezpečila maloletú pred stykom s inými osobami od ktorých sa mohla infikovať. Vzhľadom k oslabenej imunite maloletej bol zvýšený predpoklad vzniku respiračných chorôb, ktoré mohla dostať od svojich rodičov, ako aj v zdravotníckych zariadeniach, kde bola opakovane hospitalizovaná.

Záverom poukázala, že k úmrtiu maloletej došlo v zdravotníckom zariadení, kde bola hospitalizovaná v dôsledku chorôb, ktorými trpela a v zdravotníckom zariadení bola aj nakazená vírusom Covid 19, ktorý sa zrejme závažnou mierou podieľal aj na jej úmrtí. Poznamenala, že vírusu Covid 19 podľahli a bol príčinou smrti zdravých ľudí, dokonca športovcov a nie to ešte dieťaťa so závažným zdravotným postihnutím a pridruženými chorobami. Na základe uvedených skutočností má za to, že sa skutku, ktorý bol súdom prekvalifikovaný na prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona, nedopustila a preto navrhuje, aby bola odvolacím súdom oslobodená spod obžaloby prokurátora v zmysle § 285 písm. b) Trestného poriadku, nakoľko skutok nie je trestným činom.

Obžalovaný 2/ D. B. v podanom odvolaní uviedol, že za čin, za ktorý bol odsúdený sa necíti byť vinným, keďže o dieťa sa staral podľa svojich možností a schopností.

Obžalovaní 1/ A. B. a 2/ D. B. sa verejného zasadnutia odvolacieho súdu osobne nezúčastnili, pričom svoju neúčast na verejnom zasadnutí ospravedlnili a zároveň požiadali o vykonanie verejného zasadnutia v ich neprítomnosti.

Krajský prokurátor na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižava písomného odôvodnenia odvolania okresného prokurátora na ktoré aj poukazuje. Má za to, že v danom prípade malo byť konanie obžalovaných kvalifikované ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Odvolanie obžalovaných navrhol zamietnuť ako nedôvodné.

Obhajca obžalovanej 1/ A. B. na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu odkázal na písomné odôvodnenie odvolania. Uviedol, že všetky dôkazy vykonané súdom prvého stupňa boli v prospech obžalovanej, jediný dôkaz, ktorý bol v neprospech bol znalecký posudok MUDr. Rochovej. Poukázal na relevanciu tohto posudku, ktorý sa vôbec nezaoberal o kvalite poskytnutej zdravotnej starostlivosti v zdravotníckych zariadeniach. Navrhol, aby obžalovaná bola oslobodená spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Tr. por. Odvolanie prokurátora navrhol zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd Banská Bystrica ako súd odvolací, predtým ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 ods. Tr. por. zistil, že odvolanie obžalovaných a prokurátora boli podané včas, v lehote ustanovenej § 309 Tr. por., odvolania boli podané oprávnenými osobami v súlade s § 307 ods. 1 písm. a), b), pričom nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por. a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por..

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. V tejto súvislosti zistil, že odvolania obžalovaných a prokurátora nie sú dôvodné.

Odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok pokiaľ ide o výrok o vine tak, ako bol písomne vyhotovený, spĺňa kritéria obsiahnuté v ustanovení § 168 ods. 1 Tr. por. Z jeho dôvodov je zrejmé, ktoré skutočnosti vzal súd za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa riadil pri vyhodnotení vykonaných dôkazov. Z jeho obsahu je tiež zrejmé, ako sa vysporiadal s dôvodmi obžaloby, konkrétnou obhajobou obžalovaných a akými právnymi úvahami sa riadil, keď posudzoval preukázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení Trestného zákona. Závery súdu prvého stupňa, ktoré v smere skutkových zistení z týchto dôkazov vyvodil, považuje odvolací súd za logické a zodpovedajúce vykonaným dôkazom. Na rozdiel od vyjadrení obžalovaných a prokurátora

odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa postupoval v prerokúvanej veci tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na svoje rozhodnutie. Taktiež zistil, že všetky dôkazy v prerokúvanej veci o ktoré súd oprel svoje rozhodnutie o vine boli získané zákonným spôsobom a súd prvého stupňa ich hodnotil jednotlivo aj v ich súhrne podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por.. Pokiaľ súd prvého stupňa postupoval podľa cit. ustanovenia, tak odvolací súd nemôže napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že sám na základe svojho presvedčenia hodnotí tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. V prejednávanej veci odvolací súd ani sám, na základe svojho presvedčenia nehodnotil tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom, ako tieto dôkazy hodnotil súd prvého stupňa. Procesné strany namietajú hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa a predkladajú odvolaciemu súdu vlastné hodnotenie dôkazov a vlastné predstavy záverov, ktoré mali vyplývať z dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom právnych predpisov.

Odvolací súd, s ohľadom na skutkové zistenia obsiahnuté vo výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa, ako sú popísané, vrátane príslušného odôvodnenia napadaného rozsudku a k nemu nadväzujúceho obsahu spisového materiálu zistil, že základné kritéria vymedzujúce zavinenie obžalovaných boli naplnené, pričom súd prvého stupňa sa s nimi náležite vyrovnal a odvolací súd ich akceptuje. V tomto smere odvolací súd poukazuje aj na konštantnú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (aj keď tento ich vníma ako relevantné), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie.

V prejednávanej veci prokurátor Okresnej prokuratúry v Revúcej podal dňa 30.01.2023 obžalobu pod sp. zn. 2Pv 10/20/6608-55 na obvinených 1/ A. B. a 2/ D. B. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe ako je to uvedené v obžalobe. Okresný súd po vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní konanie obžalovaných na rozdiel od obžaloby po právnej stránke posúdil ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3, písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.

Pokiaľ ide o žalovaný trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, tak tohto sa dopustí, kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie bezdôvodným odopieraním stravy, oddychu alebo spánku alebo odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, ošatenia, hygieny, zdravotnej starostlivosti, bývania, výchovy alebo vzdelávania, a to závažnejším spôsobom konania – po dlhší čas. Objektom tohto trestného činu je ochrana blízkej osoby a zverenej osoby pred domácim násilím a zabezpečenie ochrany blízkych osôb a zverených osôb pred vznikom fyzického alebo psychického utrpenia. Jedná sa o tzv. domáce násilie, ktoré je spáchané násilím alebo hrozbou násillia ako aj ďalších na príbuznom v priamom rade, osvojiteľovi, osvojencovi, súrodencovi, manželovi, bývalom manželovi, druhovi, bývalom druhovi, rodičovi spoločného dieťaťa alebo inej osobe, ktorá s páchatelom žije alebo žila v spoločnej domácnosti. Objektívna stránka trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby spočíva v špecifických útokoch identifikovaných v § 208 ods. 1 písm. a) až e) na blízku osobu alebo osobu, ktorá je v starostlivosti alebo výchove páchatel'a, ktorých následkom je spôsobenie fyzického alebo psychického utrpenia poškodenej osobe (možná je aj kombinácia fyzického a psychického utrpenia ako následkov takýchto útokov). Z hľadiska subjektívnej stránky sa pri trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby vyžaduje úmyselné zavinenie [§ 17 Tr. zák.], pričom bude postačovať, popri priamom úmysle [§ 15 písm. a) Tr. zák.], aj úmysel nepriamy [§ 15 písm. b) Tr. zák.]. Zavinenie ako obligatórny znak skutkovej podstaty daného trestného činu sa musí vzťahovať na všetky zákonné znaky jeho skutkovej podstaty.

Obaja obžalovaní popierajú zavinenie. Obžalovaný D. B. vo svojej výpovedi okrem iného uviedol, že o dcéru sa starali od narodenia, ak by sa o ňu nestarali, tak by sa nedožila ani 13 rokov. Mala pravidelne stravu aj hygienu, aj bývanie mali slušné. Keď bola malá chorá, tak navštevovali lekárku H. L. a po nej nastúpil H. J. a chodili k nemu. Chodili aj ku neurológovi MUDr. Koniarovi. Obžalovaná A. B. uviedla, že dcéra zanedbaná nebola, starala sa o ňu ako mohla a nie je pravda, že by jej odopierali stravu. Najhlavnejšie očkovanie mala a tie ostatné, H. L. uviedla, že to nie je u nej potrebné, že ju nebudú už trápiť. PEG nemala upchatý. Čistú mixovanú stravu jej podávala cez ústa. Určite by netýrala vlastnú dcéru. Žiadnu hospitalizáciu neodmietala. Bolo jej povedané po narodení dcéry, že táto potrebuje rehabilitáciu Vojtovou metódou, keď videla, čo s ňou robia v Rimavskej Sobote, tak potom doma s ňou sama cvičila, progres nevidela. Nie je pravdou, že lieky jej nedávala, ak by jej lieky nedávala, tak by sa nedožila toľko rokov.

Zavinenie obžalovaných pri žalovanom trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, je postavené na záveroch znaleckých posudkoch znalkyne MUDr. Moniky Rochovej, z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie pediatria a znalkyne MUDr. Renáty Szépeovej PhD., z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie pediatria, gastroenterológia. Krajský súd poznamenáva, že z hľadiska preukazovania naplnenia zákonných znakov skutkovej podstaty daného trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby úlohou znalca je podať odborné vysvetlenie k zdravotnému stavu maloletej a k možným príčinám zlého zdravotného stavu maloletej. Znalec však nemôže ustáliť skutkový priebeh udalosti, ani sa vyjadrovať k zavineniu páchatela, pretože hodnotenie skutkových a právnych záverov prislúcha len súdu. V prejedávanom prípade znalci konštatovali zanedbanie špeciálnej starostlivosti o maloletú, čo v konečnom dôsledku malo nepriaznivý vplyv na vývin zdravotného stavu maloletej. Z vykonaného dokazovania je taktiež zistiteľné, že maloletá bola počas svojho života opakovane hospitalizovaná v zdravotníckych zariadeniach (nemocniciach), čo vyplýva aj zo znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie pediatria.

Pri posudzovaní subjektívnej stránky konania ani odvolací súd nemohol opomenúť vziať do úvahy svedecké výpovede svedkov, ktorí častejšie prichádzali do kontaktu s maloletou a jej rodičmi – obžalovanými, a to výpovede ošetrojúcich lekárov alebo jej maloletej, a to H. I. J., H. K. L. ako aj odborných lekárov H. M. L. a H. K. E., ktorí nezaznamenali žiadne náznaky toho, že by bola maloletá zo strany rodičov týraná alebo žeby jej nebola poskytovaná starostlivosť. Títo svedkovia uvádzali, že zdravotný stav maloletej bol trvalý a viac menej aj nemenný, pričom progres v liečbe a zdravotnom stave by považovali za zázrak. Aj problémy s oslabenou imunitou maloletej ako aj nízkou telesnou hmotnosťou a podvýživou lekári pripisovali diagnózam maloletej, kedy musela byť kŕmená cez PEG (sondu do žalúdka), pričom bola schopná prijímať potravu aj v mixovanom stave cez ústa. Nemenej podstatné sú aj výpovede svedkýň H. C. M., N. D. a O. P., ktoré boli účastné na intervencii v rodine, kedy na pravidelnej báze navštevovali domácnosť obžalovaných, a to bez ohlásenia. Tieto svedkyne zhodne uvádzali, že domácnosť, bytové podmienky ako aj hygiena obžalovaných boli na požadovanej úrovni, pričom nezistili žiadne pochybenia v starostlivosti o maloletú. Aj z výpovedí svedkov A. B., D. Q., E. B. a G. R. vyplýva, že o maloletú bolo postarané, doma mali čisto a dieťa malo vždy všetko, čo potrebovalo, pričom aj svedkovia pomáhali so starostlivosťou o maloletú.

Ako už bolo uvedené z hľadiska subjektívnej stránky sa pri trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby vyžaduje úmyselné zavinenie. Berúc do úvahy všetky vykonané dôkazy, ani odvolací súd v nich nevzhladol, žiadne také skutočnosti, z ktorých by bolo možné usúdiť, že obaja obžalovaní chceli, spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, resp. vedeli, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad, že ho spôsobia, boli s tým uzrozmenný. Takýto zámer obžalovaných nevyplýva zo žiadneho dôkazu. Ani orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí neboli zistené žiadne poznatky o tom, že by obžalovaní maloletej spôsobovali fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie. Odvolací súd považuje za potrebné poukázať aj na vyjadrenie znalkyne MUDr. Renáty Szépeovej PhD., ktorá uviedla, že v sociálne slabých nízkopríjmových rodinách je vo všeobecnosti časté neúmyselné zanedbávanie potrieb dieťaťa. Nedostatky vo svojej starostlivosti si často ani neuvedomujú. Čo sa podľa krajského súdu vzťahuje aj na tento prípad.

Keďže v prejedávanom prípade nebolo preukázané úmyselné konanie obžalovaných, preto neboli naplnené zákonné znaky žalovaného trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208

ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno b) Trestného zákona a preto okresný súd správne skúmal, či konanie obžalovaných nenapĺňa zákonné znaky iného trestného činu uvedeného osobitnej časti Trestného zákona.

Z vykonaného dokazovania, predovšetkým záverov znalecké posudku znalkyne MUDr. Moniky Rochovej, z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie pediatria vyplýva, že maloletá G. B., vzhľadom k jej zdravotnému postihnutiu, vyžadovala špeciálnu starostlivosť a to, komplexnú liečebnú a opatrovateľskú starostlivosť, sledovanie v odborných ambulanciách - v neurologickej, fyzioterapeuticko - rehabilitačnej, gastroenterologickej ambulancii podľa odporúčania odborných lekárov, včasnú intenzívnu reflexnú rehabilitáciu v domácom prostredí denne po zaškolení rodičov v spolupráci s rehabilitačnými pracovníkmi s následnou liečbou. Prognóza zdravotného postihnutia maloletej závisela v zabezpečení výživy primeranej veku a zdravotnému stavu - kvalitatívne a kvantitatívne dostatočnú výživu podávanú odporučeným spôsobom, neurologickú liečbu - sledovať dieťa v neurologickej ambulancii podľa odporúčenia neurológa, podávať pravidelne liečbu, ktorú odporučil neurológ, čo najskôr začať s rehabilitáciou maloletej. Tieto odporúčania obžalovaní, ako rodičia maloletej dostatočnej miere nezabezpečili a zanedbávali špeciálnu starostlivosť o maloletú. Pokiaľ obžalovaní neboli schopní zabezpečiť špeciálnu starostlivosť o maloletú, nič im nebránilo v tom, aby požiadali o pomoc príslušný úrad práce sociálnych vecí a rodiny ako aj zdravotnícke zariadenie. Pri adekvátnej starostlivosti a liečbe by nedošlo k progresii neurologického postihnutia so všetkými následnými zdravotnými komplikáciami s výrazne nepriaznivým vývinom zdravotného stavu maloletej, pričom za tento stav nesú zodpovednosť rodičia, keďže súčasťou zákonných povinností rodiča je tiež zabezpečenie starostlivosti o zdravie maloletého dieťaťa, ktorá povinnosť im vyplýva z ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine.

Keďže súčasťou zákonných povinností rodiča je tiež zabezpečenie sústavnej a dôslednej starostlivosti o výchovu, zdravia, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, preto neplnenie takejto zákonnej povinnosti môže zakladať zákonný znak „neplnenie zákonnej povinnosti zaopatrovať iného“ v zmysle § 207 Trestného zákona.

Trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona sa dopustí, kto najmenej dva mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného, a spácha čin závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas (§ 138 písm. b) Tr. zák.). Objektívnu stránku trestného činu zanedbania povinnej výživy tvorí omisívne konanie, ktoré spočíva v absencii splnenia zákonnej vyživovacej povinnosti alebo povinnosti zaopatrovať iného. Ide o pokračovací trestný čin. Z hľadiska vzťahu k iným právnym predpisom možno trestný čin zanedbania povinnej výživy definovať ako blanketovú právnu normu, teda odkazujúcu na iný právny predpis (v danom prípade Zákon o rodine), čo je v dikcii skutkovej podstaty tohto trestného činu vyjadrené slovným spojením „zákonná povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného“. Tento trestný čin môže byť spáchaný, pokiaľ ide o subjektívnu stránku, úmyselne (§ 15 Tr. zák.) aj z nedbanlivosti (§ 16 Tr. zák.).

Okresný súd v prejedávanom prípade správne prekvalifikoval konanie obžalovaných oproti obžalobe na prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3, písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, pretože obaja obžalovaní dlhodobo zanedbávali svoje zákonné povinnosti rodiča opatrovať svoje dieťa, zabezpečením sústavnej a dôslednej starostlivosti o výchovu, zdravia, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa a konania sa dopustili z nedbanlivosti.

Za takého to stavu preto neprichádzalo do úvahy oslobodenie obžalovaných spod obžaloby ako sa domáhali obaja obžalovaní v podaných odvolaniach.

Krajský súd v tejto časti považuje napadnuté rozhodnutie okresného súdu, ale aj jeho postup, ktorý verdiktu predchádzal, za zákonný, nevykazujúc znaky svojvoľe.

Odvolací súd následne preskúmaval výroky o uložených trestoch obžalovaným a zistil, že okresný súd prihliadol na všetky skutočnosti a zásady podľa § 34, § 36, § 37, § 38 Trestného zákona dôležité z hľadiska ukladania trestu a to spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti nápravy, ale i generálnu a individuálnu prevenciu. Odôvodnenie uloženého trestu je v napadnutom rozsudku dostatočné a vecne správne, preto

odvolací súd v tomto smere odkazuje na dôvody rozsudku okresného súdu. Obžalovaným bol uložený trest v zákonnej výmere podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona. Po zhodnotení všetkých skutočností, majúci význam pri určovaní druhu trestu a jeho výmery dospel aj odvolací súd k záveru, že z hľadiska individuálnej aj generálnej prevencie, obžalovaným uložený trest odňatia slobody vo výmere dvanástich mesiacov je primeraný. Keďže boli splnené zákonné podmienky na podmienený odklad výkonu trestu odňatia slobody podľa § 49 ods. 1 písm. b) Tr. zák., preto okresný súd postupoval zákonne, keď uložené tresty odňatia slobody podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní dvanástich mesiacov.

Na základe z horeuvedeného má krajský súd za to, že prvostupňový súd rozhodol správnym a zákonným spôsobom a preto odvolania obžalovaných a prokurátora v zmysle ustanovenia § 319 ods. 1 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.